

**№8 Маатмуса Абдыжапаров атындагы жалпы
билим берүүчү орто мектеби**

**Массалык маалымат
каражаттарына
жарыяланган мыкты
сабактардын топтому**

Сабактын тиби:

Бышыктоо сабагы.

Сабактын үсүлү:

Аралаш.

Сабактын жабдылышы:

Видео, аудио, слайд, сүрөттөр, календарь китепчеси, макет, "Келечек паркы" долбоору, математикалык фигуралар, карточкалар.

Өткөн чактан келечекке карай

Бышыктоо сабагы, Мекен таануу, 4-класс.

Билим берүүчүлүк	Өнүктүрүүчүлүк	Тарбия берүүчүлүк
Учулар мурдагы техника менен азыркы техниканы билишкенин айырмалашат. Келечекке карай иш-өтүү кадам таштоо менен боор жакташат.	Окуучулар техникалар боюнча өз ойлорун эркин айтышат, эске тутуу жөндөмүн жана ойлоосун өстүрүп өнүктүрүшөт.	Окуучулар заманбап техникаларын туура пайдаланууга жана келечекте мыкты изилдөөчү, ойлоп тапкыч болууга тарбияланышат.
Көрсөткүчтөрү:		
Учулар мурдагы техника менен азыркы техниканы айырмалашса. Келечекке карай өнүмдүү кадам таштай алышканын долбоорду жактоодо өз эркин айта алышса.	Окуучулар техникалар боюнча өз ойлорун билишсе; Эске тутуу жөндөмүн жана ойлоосун өстүрүп өнүктүрүшсө.	Окуучулар заманбап техникаларын туура пайдаланалса; -Келечекте мыкты изилдөөчү, ойлоп тапкыч болууга тарбияланышса.

Сабактын этаптары:

Сабакты уюштуруу.

Мугалимдин ишмердиги. Саламдашабыз. Жагымдуу маанай түзүү: Балдар биз ракеткага түшүп алып жылдыздуу асманга саякаттайбыз (музыканын коштоосунда). Абдан жакшы саякат болду. Ракета жерге конду. Аа-ий, балдар, карагылачы, жерде эмне өзгөрүү пайда болуп калган? Бул техникалардын жардамы менен өз ойлорду таап олтурабыз.

Окуучулардын ишмердиги. Саламдашабыз. Ракетага түшүп алып саякатташат. Техникалардын пайда болуп калганын айтышат. Техникалардын жардамы менен "Бүгүн" деп эки топко бөлүнүп иштейт.

Компетенттүүлүгү. НК, ПК. НК1.**Баалоо.** Ыраазычылык билдирет.**Үй тапшырмасын текшерүү.****Мугалимдин ишмердиги.** Жаңы теманы бөлгө түзүү.**Окуучулардын ишмердиги.** Суроолорго жооп беришет.**Компетенттүүлүгү.** ПК3

космостук кемелерде жашоолорун өткөрүп келишкен. Бирок акырындык менен алар жерге кайтып келүүнү көздөшүп, жерге баруу үчүн акылдуу робот ойлоп табышты. Ошентип аны жерге учурушту. Ал жерге барган соң, көп убара тартты. Анын көздөгөн максаты жашоого мүмкүн болгон бир нерсе издөө эле. Акыры ал өсүмдүктүн бир бөлүгүн тапты. Аны космостук кемеге алып келген соң, баардыгы сүйүнүп, кубанычтарында чек жок эле. Жерде жашоо бар экендигине ишеништи. Мына ошол күндөн баштап адамдар жерге кайтып келип, ушул күнгө чейин жашоолорун улантып, көптөгөн ойлоп табуулар, жаңылануулар пайда болуп, техниканын түрлөрү өсүү, өнүгүү жолуна түштү. Бирок космостук кемелердин ичинен бир кеме жерге кайтып келген жок. Себеп дегенде, баардыгы ууланган соң, кантип эле жаратылыш калыбына келсин деген ойдо, алар бул нерсеге ишенишкен эмес, азыр да ишенишпейт. Алардын оюнда адамдар куураган жерде, эптеп жашоолорун өткөрүп жатышат, эч кандай өнүгүү, өсүү жок деген мааниде жашап келишет.

ларды топтоо менен сандыктын сыр түйүнүн ача алышат.

Компетенттүүлүгү. НК1 ПК5 НК2 НК3.**Баалоо.** Фигураларды топтошот.**Интерактивдүү көнүгүүлөр.****Мугалимдин ишмердиги.** "Ким билимдүү, ким тапкыч" интеллектуалдык оюну.

Окуучулардын ишмердиги. Суроолорго жооп беришет.

Компетенттүүлүгү. НК1, НК2, ПК3.**Баалоо.** Фигураларды топтошот.**Практикалык иш.**

Мугалимдин ишмердиги. "Көбүк" ыкмасы (Техникаларды өсүү тартибинде жайгаштыруу). "Табышмактуу уйкаштар".

Деңиздерде сызабыз, бийиктикке учабыз:

Суд-са-лёт-но-мо (судно, самолёт)

Ким тапканын унутпа, кимдер ой жүргүртөт.

Ой-тап-лоп-и-зил-кыч-дөө-тар-чү-лөр (Ойлоп тапкычтар, изилдөөчүлөр).

Окуучулардын ишмердиги. Өсүү тартибинде жайгаштырып, айтып беришет. Табышмактын жандырмагын изденүү, ойлонуу менен табышат. Көнүгүүлөрдү, кыймылдарды жасашат, роботту туурашат.

Компетенттүүлүгү. НК1, ПК3**Баалоо.** Фигураларды топтошот

Эс алуу минутасы

Мугалимдин ишмердиги. Маалыматты алабыз, жаңылыкты угабыз:

Тел-е-ра-ви-д-зор-ио (Телевизор, радио).

Кана балдар чарчадык,

Көздү бир аз жумалык.

Асманда учат самолёт,

Акырын барып ал канат,

Жомоктор дүйнөсүнө баралы

Роботту туурап басалы,

1, 2, 3, 1, 2, 3,

Биз жыйнабыз куч

де "Балык скелети" ыкмасын пайдаланып техникалардын пайдасын "техника керемети", ал эми зыянын "техника коркунучу" деп белгилейбиз. Канткенде коркунучтуу деп аталган техникаларды адамга терс таасири тийбеген абалда колдоно алабыз? Карагылачы, балдар, биздин дарак өсүп, өнүгүп, көркүнө чыгып калган турбайбы? Биздин да аймак ушундай өсүп, өнүксө.

Окуучулардын ишмердиги.

Техникаларды бүгүнкү жашообузда колдонорун же колдонбостугун белгилешет. Суроолорго жооп беришет. Техникалардын пайдасын, зыянын айтып беришет. Коркунучтуу деп аталган техникалардын колдонуу эрежелерин да айтып өтүшөт.

Компетенттүүлүгү. ПК5**Баалоо.** Фигураларды топтошот.**Жыйынтыктоо.****Мугалимдин ишмердиги.**

Келечекте айылды өнүктүрүүгө силердин ой максатыңар кандай? деген суроого долбоор ыкмасы аркылуу жооп беришет. Заманбап технологиянын жардамы менен жасалган долбоорго багыт беришет, көзөмөлдөйт, техникалардын кыймылдашына жардам берет. Космостук кеме асмандан учуп, жерге конду. -Мына балдар биздин каалообуз да орундалды. Космостогу кеме жерге кайтып келди. Силерге чоң рахмат. Силердин жардамыңар менен жердеги жакшы жашоого алып келип алдык. Мына биздин сабакты жыйынтыктоо мезгил келди. Сыр сандыктын түйүнүн чечүүгө убакыт жетти. Топтолгон фигураларды бири-бирине курайбыз. Келечекте кандай техника ойлоп тапкыңар келет?

Окуучулардын ишмердиги.

"Келечек" парк макети боюнча (Карусель, фонтан жарык берип кыймылдайт, машина, поезд жүрөт, андан сырткары паркта бассейн, оюн аянтчасы, заманбап душ, дараткана, бак дарактар, гүлдөр, эс алуучу олтургучтар, жарык берүүчү лампалар жана парктын айланасында кабат үйлөр камтылган). Кыймылдар боюнча долбоор жакташат. Өз ойлорун эркин, көркөм айтышат.

Балдар кеме учуп келе жатканда баары кубанышат. Фигураларды курашат. Келечекте өз мекенине күндөн энергия алган машина жана өзү тамак жасай турган робот ойлоп тапкылары келээрин айтышат.

Мамбеталиева Майрамбү, Тогуз-Торо районундагы №8 Абдыжапаров
Маатмуса атындагы жалпы билим берүүчү орто мектебинин кыргыз тили жана
адабияты мугалими

Мыкты сабак

Улуу ойчул – Жусуп Баласагын

Сабактын максаты:

а) Жусуп Баласагын «Куттуу билим» дастанындагы билим, өнөр, эмгек, адеп ж.б. жашоосундагы ролу боюнча түшүнүк алышат.

Акыл:

Акыл билим окшоп кетет кишенге,
 Түшүп алсаң чыгамын деп ишенбе.
 Акыл чырак, күүгүмдө сокурга көз,
 Денеге жан, ундабас дүйнөсөң.

Адамды адамдык сапаттан ажыратып айбан
 көйпүн кийгизген бул – жан дүйнөнүн жардылыгы.
 Аларга (окуучулар айтышат):
 Текебердик

Буйрук №14

1-сентябрь 2022-жыл

Чет-Булак айылы

2022-2023-окуу жылына карата мектептин
 базистик окуу планын түзүүдө мектеп
 компонентин киргизүү жөнүндө

БУЙРУК КЫЛАМЫН:

- 1.2022-2023-окуу жылына карата мектептин компонентин окуп үйрөтүү ишке ашырылсын.
- 2.Базистик планга ылайык мектеп компоненти 5-класска математика 1 саат,8-класска кыргыз тили 1 саат,10-класска химия 1 саат бекитилсин.
- 3.Бул буйруктун аткарылышын көзөмөлдөө ишке ашыруу мектептин окуу бөлүмүнүн башчысы Асанбековага милдеттендирилсин.

Мектеп директору:

Орозова Ж.Т.

Мамбеталиева Майрамбү, Тогуз-Торо районундагы №8 Абдыжапаров Маатмуса атындагы жалпы билим берүүчү орто мектебинин кыргыз тили жана адабияты мугалими. Сабактын максаты: а) Жусуп Баласагын «Куттуу билим» дастанындагы билим, өнөр, эмгек, адеп ж.б. жашоосундагы ролу боюнча түшүнүк алышат. б) Түшүнүк алышат.

Ал эми «Жан дүйнө асылдыгын» эмнелер түзөт? Турмушта асыл буюмдар, асыл заттар көп кездешет. Бирок алардан да асыл бул – жан дүйнө асылдыгы.

Жан дүйнө асылдыгы (Окуучулар айтышат):

1. Адилеттик
2. Жөнөкөйлүк
3. Сабырдуулук
4. Мээримдүү
5. Боорукерлик

Адилеттик («Куттуу билим» дастанынан мисал келтиришет):

Адилет чындык менен оозангандар,
 Өлгөнчө жакшылыкты жандоочулар.

Эгер сен бай болууну калсаң
 самап,
 Адилеттик байлыкты өзү та-
 бат.

Жөнөкөйлүк:

Жөнөкөй момундарга алкыш
 урмат
 Жөнөкөйдө жакшы иштер
 бүчүр алат.
 Ким жөнөкөй баарыга мээрим
 Андайлардын оозу асеп, сөзү

Мамбеталиева Майрамбү, Тогуз-Торо районундагы №8 Абдыжапаров Маатмуса атындагы жалпы билим берүүчү орто мектебинин кыргыз тили жана адабияты мугалими. Сабактын максаты: а) Жусуп Баласагын «Куттуу билим» дастанындагы билим, өнөр, эмгек, адеп ж.б. жашоосундагы ролу боюнча түшүнүк алышат. б) Түшүнүк алышат.

Жакшылык (жасап көнгөн) жапжаш калат,
 Өмүрү узун болуп даңкы чыгат.
 Жакшылык өзү жакшы баасы кымбат,
 Анан да аны жасоо кымбатыраак.
 Жакшы иш бардык жерде жакшы болот,
 Жакшылыкты жасасаң бакыт конот.

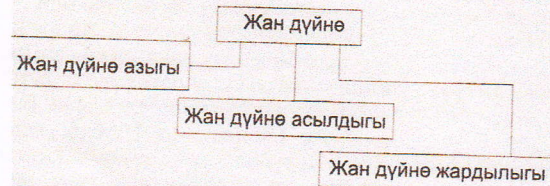
Мугалимдин сөзү: Адамдардын жашоосундагы жакшылык менен жамандык эриш-аркак жүрөт. Жамандыктан алыс болуп, жакшылыкка гана жакын болулу.

Кандай гана адам болбосун, анын жасаган ишине карап баа беребиз. Анда балдар, биз Жусуп Баласагын бабабызга кандай баа бере алабыз?

Окуучулар айтышат:

Акындыгы болгон экен ченегис,
 Ырларынан таасирленип келебиз.
 Анын жазган саптарынан үлгү алып,
 Биз кийинки урпактарга беребиз.
 Окуучулар жалпы айтат:
 Билим ачат улуу жолду турмушта
 Эмгектери баарыбызга чоң нуска,
 Ошондуктан Баласагын атаны;
 Теңеп койсок болот Чолпон жылдызга.

Мугалимдин сөзү: - Белектин баары бүтөт,
 жок да арга. Мен берген турат, түтөт кылымдар-
 га, - деп өз китебинде айтылгандай, акындын
 жашап өткөнүнө 1000 жыл, башкача айтканда,
 10 кылым болду. Дагы канча кылым өтсө да,
 улуу ойчул Жусуп Баласагын Чолпон жылдыз
 сыяктуу түбөлүк жанып турмакчы.

Жан дүйнө азыгын эмнелер түзөт? (Окуучулар айтат, мугалим маркер менен ватманга жазат).

Жан дүйнө азыгы:

1. Акыл;
2. Билим;
3. Адеп;
4. Өнөр;
5. Эмгек

Мугалимдин сөзү: Албетте, туура. Акыл, билим, адеп, өнөр, эмгек тууралуу «Куттуу билим» дастанында кандай ойлор айтылган? Окуучулар сөз берметтеринен көркөм айтышат.

Шөкөр.

Сабырдуулук:

Сабырдуу бол өзүңдү өзүң кармагын,
 Чыдамдуулар ишке ашырат талабын.
 Адамдын бир сапаты сабырдуулук
 Сабырдуулук сары алтын деген чындык.

Мээримдүү:

Мээрим бир адамдын айтканын ук,
 Сапаттын эң кымбаты мээримдүү!
 Боорукердик:
 Боорукер бол, эркин жан кулуң болот,
 Адамдык ак жолуңа буруп коет.

«Мыкты тапкычтар»

(6-класс)

Сабактын максаты:

Билим берүүчүлүк: Окуучулардын «Физикалык география» сабагынан алган билимдерин текшерүү жана баалоо.

Ар кандай кызыктуу оюн, мелдештерди өткөрүүнүн натыйжасында ой жүгүртүүсүн, аң-сезимин өстүрүү.

Өнүктүрүүчүлүк: Сабакка болгон кызыгуусу артуу менен, өз алдынча чечим кабыл алуусу өнүгөт.

Тарбиялык: Топто иштөөгө, талаш-тартышка, таанып билүүчүлүккө тарбияланышат.

Сабактын жабдылышы:

а) Техникалык каражаттар: ноутбук, проектор, экран ж.б.

б) Дидактикалык материалдар: карточка-тапшырмалар.

Сабактын формасы: интеллектуалдуу оюн-сабак

Сабактын жүрүшү: 1. Уюштуруу.

2. Сабактын жүрүшүн тааныштыруу.

3. Жеңген топторду сыйлоо.

Мугалим: Балдар, азыр төрт топко бөлүнөбүз.

Алып баруучу: Саламатсыздарбы, урматтуу достор! Биз бүгүн кайсы команда тапкычтар экендигин аныктоо үчүн чогулуп турабыз. Бардык катышуучуларга, калыстар тобуна салам жолдойбуз. Бардык катышуучуларга ийгилик! Ар бир раунддан кийин калыстар тобу жыйынтык чыгарат. Анда эмесе оюнду баштайлы. Билим гана адамды эркин жана бийик кылат.

1 раунд: «Көнгү».

1. Дүйнөдөгү эң чоң материк?
2. Төрт океан менен чулганган дүйнө бөлүгү?
3. Кечирээк ачылган материк?
4. Африкадан башка материктерди чулганган океан?
5. Канча дүйнө бөлүгү бар?
6. Бардык меридиандарды кесип өткөн материк?
7. Эң түндүктөгү океан?
8. Жер бетинин тегиз эместиги.
9. Американы ким ачкан?
10. Дүйнөнү биринчи ким айла-

нып чыккан?

11. Амазонка дарыясы кайсы жерде орун алган?
12. Дүйнөдөгү эң узун дарыя?
13. Эң чоң көл?
14. Африканын жанындагы эң чоң арал?
15. Калкыган муз тоосу?
16. Материкти экиге бөлгөн кысыктар?
17. Суусу мол дарыя?
18. Салыштырма бийиктик деген эмне?
19. Дүйнөдөгү эң терең чуңкур?
20. Дүйнөдөгү эң чоң шаркыратма?

Алып баруучу:

«Илим албай мактанба,
Өнөрлүү болбой баптанба.
Илим-окуу булагы, билим
өмүр чырагы» - демекчи
Экинчи раундду баштайлы.

2-раунд: Географиялык координаталар боюнча объекттерди тапкыла.

1. 43° түн.к. 75° т.у.
2. 70° б.у. 32° түш.к.
3. 39° ч.уз. 56° түн.к.
4. 150° ч.уз. 36° түш.к.

Төмөнкү объекттердин географиялык координатасын тапкыла:

1. Москва
2. Дели
3. Ташкент
4. Монголия

Алып баруучу: Илим-ийне менен кудук казгандай,
Байлыктын баарысы жакшы,
Барктуусу билим.

3-раунд: Жердин планеттарды аныктоо.

1. Аралыкты ченөө: 154 касынан (атлас боюнча)
А. Станция
Б. Булак
В. Мектеп
Г. Токойчулук үйү
2. Азимутту тапкыла 154,4 точкасынан...

- А – токойчунун үйү
- Б – «Терең» көлү
- В- Пристань
- Г-Булак

Алып баруучу: Окуу алдыңдагы шам чырак,
Билим алсаң маңдай ачыкырап.

Окуу, билим көп нерсеге кирет.

Бул экөөнөн урмат сый көрөт!

4-раунд: «Ченегич пор»

- Сейсмограф –
- Гигрометр –
- Флюгер –
- Компас –
- Нивелир –
- Барометр – aneroid
- Термометр –
- Жаан-чачын өлчөгүч

Алып баруучу: «Билим дүйнө жарык», «Билимден а күч жок».

5-раунд: Контур ка төмөнкү объектилерди белгиле?

1. Мадагаскар аралы.
2. Скандинавия жарым ар.
3. Гренландия аралы.
4. Нил дарыясы.

Жыйынтыктоо үчүн сөз
лыстар тобуна берилет.

Алып баруучу:

Китеп – менин тунук тазалагым,
Китеп – менин өлбөс жаны чырагым,
Көптү окуп, көптү билип төптөн
Мекениме талбай кызмат ламын.

Анда эмесе баарыңызды ийгилик каалайм, салам болуңуздар!

ДҮЙНӨ ЭКОЛОГДУН КӨЗҮ МЕНЕН

(МЕКЕН ТААНУУ, 3-КЛАСС)

Сабактын тиби:

Бышыктоо сабагы

Сабактын методу:

Топтордо иштөө, долбоор ыкмасы, интерактивдүү ыкмалар

Сабактын ресурсу:

Слайд шоу, сүрөттөр, долбоорлор, окуучулардын эмгектери

Орозова
Жылдыз
Токтобековна,
башталгыч
классынын
мугалими,
Абдыжапаров
Маатмуса мектеби,
Тогуз-Торо району

Сабактын максаты:

- 1) **Билим берүүчүлүк:** Адам менен жаратылыштын байланышын терең түшүнүшөт. өтүлгөн сабак боюнча долбоор жакташат.
- 2) **Өнүктүрүүчүлүк:** Таанып билүүсүн, эс тутумун, көңүл буруусун, кебин өнүктүрүүсүн улантышат. Жаратылышты сүйүүгө кызыгып коргоого салым кошушат.
- 3) **Тарбия берүүчүлүк:** Экологияны, өздөрүн курчап турган чөйрөнү, жан-жаныбарларды сүйүүгө тарбияланышат.

Көрсөткүчтөрү:

- Адам менен жаратылыштын бири-бирин болгон байланышын талдап биле алса. Долбоорду жактоодо өз оюн кеңири айта алса.
- Таанып билүүсүн, эс тутумун, көңүл буруусун калыптандыра алса. Өз алдынча жаратылышты сүйүүгө, коргоого салым кошсо.
- Экологияны курчап турган чөйрөнү сүйүүгө, коргоого тарбияланышса. Топто жеке иштөөдө өз ойлорун эркин айта алса.

№	Сабактын этабы	Мугалимдин ишмердиги	Окуучулардын ишмердиги	Компетенттүүлүгү		
				НК	ПК	
1	Саламдашуу а) Шыктандыруу Жагымдуу маанай түзүү б) уюштуруу	Саламдашат. Жагымдуу маанай түзөт. “Жылма-юу”. Окуучулар бири-бирин карап жылмайт.	Жупта бири-бирин карап көңүлүн көтөрөт.	НК ₁		
	Сабакка өбөлгө түзүү Топторго бөлүү	“Жер жана адам” мультфильм (Үн коштолбогон) Суроо: Бүгүнкү сабак эмне жөнүндө болоорун божомолдогула. Окуянын жүрүшүн 3 этап менен: башталышы, негизги, аягы деп кыскача айткыла.	Мультфильмдеги окуяны кыймыл аркылуу түшүнүшөт. Түшүнүгүн айтышат. Айтып бергенине жараша “глобус” түстүү сүрөт алышат.	НК ₂ НК ₁	ПК ₃	Глобус түстүү сүрөттөрү таратуу

3		Экологдор кимдер?	Жообуна карата түстүү сүрөт алынат.	НК ₂		сүрөттөр
4	Теманы күтүлүүчү натыйжаны кабарлоо	Сабактын максатын айтат. Топтук баалоо критерийлерин кабарлайт (3 деңгээл боюнча: жогорку, ортоңку, төмөнкү).	-ой жүгүртөт -түшүнүшөт	НК ₁		
5	Тема боюнча маалымат берүү	Экологиянын бүгүнкү абалы боюнча слайд менен кеңири маалымат берет.	-угушат -түшүнүшөт -эске салышат	НК ₁		
6	Темага карата интерактивдүү көнүгүүлөр Топто иштөө	Мугалим 3 топко суроо берет. Экологияны коргоо жана сактоо үчүн адамдар эмне жасаш керек?	-долбоор даярдап жакташат. 1-топ – калыбына келтирүүчүлөр- долбоору 2-топ- Көрктөндүрүүчүлөр- долбоору	НК ₁ НК ₁	ПК ₅	“Глобус” түстүү сүрөттөр

Буйрук №14

сентябрь 2022-жыл

Чет-Булак айылы
2022-2023-окуу жылына карата мектептин
базистик окуу планын түзүүдө мектеп
компонентин киргизүү жөнүндө

РУК КЫЛАМЫН:

2022-2023-окуу жылына карата мектептин компонентин окуп үйрөтүү ишке ашырылсын.

Базистик планга ылайык мектеп компоненти 5-класска математика 1 саат, 8-класска кыргыз тили 1 саат, 10-класска химия 1 саат бекитилсин.
Бул буйруктун аткарылышын көзөмөлдөө ишке ашыруу мектептин окуу бөлүмүнүн башчысы Г Асанбековага милдеттендирилсин.

Мектеп директору:

Орозова Ж.Т.

		Жаратылыш кооз, көрктүү слайд (музыканын коштоосунда көрүнөт). Биз кайсыл жаратылышты тандайбыз?				
12	Баалоо	Топтук ишти баалоо Жеке иштерин баалоо Түстүү сүрөттөр Окуучуларды мактоо, эмгектерин баалоо.	Деңгээлдер боюнча “*” белгисин жогорку деңгээлге коюшат. Бул сабак кызыктуу, түшүндүм дегенди билдирет. Чогулган түстүү сүрөттөрүн баалоо	НК ₃		